

ו'ו השישי

חייבי עשה ד', ב' בישראל וב' ככהנים, מצרי ואדומי בישראל, שאינה בתולה לכ"ג, נבעלה באונס תחת בעלה לכהן הדיוש .

סימן מ"ב (א)

מצרי. הזחיר היוצר עליהם בפ' כי תצא למלחמה, דכתיב לא תתעב אדומי לא תתעב מצרי, וכתיב כנים אשר יולדו להם דור שלישי (ב) להם בקהל ה', הא דור שני לא יבא ולא הבא מכלל עשה עשה. מיום שבא סנהריב ובלבל כל העולם הותרו מצריים לפי דברי ר"ע שנתבלבלו בין האומות דכתיב ואסיר גבולות עמים וכל דפריש מרובא פריש כדתניא בתוספתא דקדושין [פ' נהלא] א"ר יהודה מנימין גר מצרי היה (ג) חבר מתלמידי ר"ע אמר אני מצרי ראשון אשיא לבני מצרית שניה כדי שיהא בן בני ראוי לבא בקהל. א"ל ר"ע מנימין טעית כבר בא סנהריב ובלבל כל העולם כלו וכל דפריש מרובא פריש. ובתוספתא דמסכת ידים [פ' טו] ראינו שחלקו רבן גמליאל ור' יהושע על ר"ע דתניא א"ל רבן גמליאל אף גר מצוה (ד) יהא מותר (ה) א"ל למצרים נתן הקב"ה קצבה (ו) שנאמר מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצרים מן העמים אשר נפוצו שם וישבו על אדמתם, פ"י יחזרו מבלבולן לקביעותן ונאסרו. ומאחר שנחלקו ר"ג ור"י על ר"ע יש לומר שהלכה כמותם ואסורים המצריים עד דור שלישי. יש לתמוה (ז) מנין לנו להתיר מטעם בלבול והלא כל העולם כלו לאו דוקא שהרי מואב לא נתבלבל כאשר פרשתי למעלה [סימן לא ל"ג], וכאשר יצא מואב מן הבלבול יש להוציא אומות אחרות וי"ל שהכל לאו דוקא עד שיעיד עליו הכתוב בפירוש כאשר העיד על מואב דכתיב שאנן מואב מנעוריו ושוקט הוא על שמרו וכו'. אי נמי שכל העולם (ח) שנתבלבל ומואב. והתם במגילה שאמרו סנהדרין לאחשורוש זיל לגבי מואב דלא גלו לדחות עצמם שלא לידון ושתי אוקמוה לאחשורוש דוקא דשאנן מואב קודם בלבולו של סנהריב נכתב. למעלה בלאו דעמוני ומואבי פ"י ההוא דמגילה פ"י נכון. זיל לגבי עמון ומואב שאינם גולים עתה שחזרו ונתיישבו בארצם אבל אינם (ט) בגלות וכמיושבים בארצם מיושב יותר דכתיב שאנן מואב מנעוריו ושוקט הוא על שמרו וגו' ואינו אומר שלא גלו מעולם ;

תועפות ראם

יתורא דלמ"ד שניה אחד לו ואחד לה שהיא עשמה מתחללת כמ"ג בנמרא שס וא"כ יש ליישב ד' הסמ"ג לרבא ומדוייק בנמרא קדושין ע"ה א' בדברי רבא ולא יחלל זרעו בעמיו אמר רחמנא וכפ"י הסמ"ג בעמיו זו אשתו וכן פרש"י יבמות ע"ו ב'. ומה שפרש"י קדושין ע"ה א' ד"ה מהכן גדול בלמנה היינו לאבי משא"כ לרבא ומיושב קושית מהר"א בפרש"י יבמות שם ועיין מהר"א סנהדרין ל"א א' ועיין שער המלך רפ"ט מהל' א"ב כ"ב :

(א) בנדפס סי' ר"ג. (ב) שלישי יבא להס כ"ל. ודע דנפסקו מוקדם אדומי למצרי ורבינו שניה הסדר וכ' סימן מ"ב מצרי ובסי' שאחר זה אדומי וכ"ה בנדפס ובסי' טעמא. גם בנמרא מנינו הלשון מצרי ואדומי ולכאורה הו"ל אדומי ומצרי. ובדברי רבינו י"ל שדבין מצרי משא ומתן של הבריאה מש"ה הקדימו. (ג) היה לי חצר. כ"ה ביבמות ע"ו ב' ושאר מקומות. ובנדפס הני' היה לו חצר. (ד) מזה. ס"ס וז"ל מצרי. (ה) יהא מותר. כ' מהר"א דביאוריו לסמ"ג לאוין קפ"ו ח"ל כ"ל שגלשון תימא הסיב ר"ג לר"ע כלומר וכי ס"ד שאף גר מצרי יהא מותר מפני שביבבל סנהריב ודעת ר"ג כמו שהסיב ר' יהושע שלמלריס נתן שיעור ומתקבצו אחר מ' שנה ור"ג ור"י שניהם עונים על דר"ע וסניהם סנירים שגר מצרי אינו מותר אלא שר"ג עונה בקולר וסתם דבריו ור' יהושע פ"י דבריו עכ"ל והנה מה שפ"י א"ל ר"ג לר"ע כו' ור"ג ור"י שניהם עונים על דברי ר"ע כו' במחל"ת שנה צוה ובתוספתא דידים שם אין זכר לדברי ר"ע וספ"י הכרור הוא א"ל ר"ג לר' יהושע וכ"כ מהר"ל שם והכ"י בטור אה"ע סי' ד' א"ל ר"ג לר' יהושע כו' וגם הרשב"א בחי' יבמות ע"ו ב' כ' א"ל ר"ג כלומר לר' יהושע כו' וכ"כ ה"י והריטב"א א"ל ר"ג לר' יהושע כו' אך מה שפ"י מהר"א ש בדברי ר"ג שאמר אף גר מצרי יהא מותר שגלשון תימא אמר. יפה כ' וכן מוכרח בדברי רבינו הר"א שם ובתוספתא כו' ראינו שחלקו ר"ג ור"י על ר"ע דתניא כו' אכל לשון ה"י והריטב"א שם א"ל ר"ג לר' נבי מצרי כ"ב מכו א"ל כו' נראה שפרש"י דר"ג בלשון שאלה אמר ולא בלשון תימא וכן משמע לשון התוספתא שם א"ל ר"ג אף אני מצרי כ"ב משמע דר"ל אף אני יש לי שאלה לשאל מצרי כ"ב או לא וא"כ אין לתשוב ר"ג לחולק על ר"ע כ"א ר' יהושע אולם רבינו חשיב ר"ג לחולק ג"כ וסיים ומאחר שחלקו ר"ג ור"ג על ר"ע י"ל שהלכה כמותם כו' וכ"כ הרשב"א על שם דה"י ועיין תוס' יבמות ע"ו ב' ומש"ה כ' הסמ"ג שם וצריך להתיישב בדברי וקאי על מצריים וכספיקו של הר"א ודלא כה"ג יבמות שם שפירצב דברי הסמ"ג וסביבך מצריים בעמון ומואב ואדומים ועל כולם סיים וצריך להתיישב בדבר והמעין בסמ"ג יראה שלא כ' כן. (ז) קצבה. בנדפס קץ והיינו הך. (ז) יש לתמוה כו' ע"ס חצר בנדפס ומשכ"ר בסמ"ג שהכל לאו דוקא עד כו' נראה ש"ל שהכל לאו דוקא אינו אלא עד כו'. (ח) העולם דוקא שנתבלבל כ"ל ותינת דוקא שנתבטחן ע"ס. (ט) אינם כו' כ"ל דל"ל אף צלות והמיושבים בארצם כו' .

סימן מ"ג (א)

אדומי. הזהיר הכתוב וצוה שדור ראשון ושני של אדומי שלא יבאו בקהל, דכתיב כפ' כי תצא לא תתעב אדומי כי אחיך הוא בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה' הא דור ראשון ושני לא יבא ולא הבא מכלל עשה עשה. וספק בידי (ב) אם יותרו אדומיים סבלולו של סנחריב. וי"ל (ג) שלא נתבלבלו דאמרינן בע"ז פ' ראשון [י' ז'] א"ל אנמונינום רבני אתינא לעלמא דאתי א"ל הן (ד) היא כתיב שמה אדום מלכיה ושריה, ועוד תינא [ס' ז'] ויום ננוסיא של מלכים ויום שמעמידין בו את המלך ומוקבינן הא דידי' הא דבריה. ומוקשינן ומי מוקמי מלכא בר מלכא והא כתיב הנה קטן נתתיך בנוים שאין מעמידין מלך בן מלך וכו' אלמא אדום לא נתבלבל י"ל שבלבלו אינו מועיל בורע מלכים שניכרים הם מתוך השיבותם מי הם ומה הם תולדותם ומחוכן באו :

סימן מ"ד (א)

שאינה בתולה לכהן גדול. צוה יוצרנו לכהן גדול שלא ישא שאינה בתולה, דכתיב בכ"ג בפ' אמור אל הכהנים כי אם בתולה מעמיו יקח אשה. ובמה נעשה כ"ג כבר פרשנו אותו במשפט אלמנה [סימן מ"א] ותנן ביבמות פ' הבע"ו [נ"ט ז'] כ"ג לא ישא מוכת עין והמעם כיון שהכתה עין באותו מקום ופתחה (ב) כלו בתוליה ויצאת מכלל בתולה. ובגורת אמרינן (ג) שנפתח פתחה מחמת גודלה נחלקין בה רבותינו כהבא על יבמתו דתנן ולא ישא את הבוגרת, ר"א ורבי שמעון מכשירין כבוגרת, וטעמיהו מפרש התם. וכל פסולי כהונה גדולה אם אירס את האשה בעודה כשירה לו כגון היה הדיוט ונתמנה להיות כהן גדול יבגוס. וטעמא דיקח דקרא דקייחא (ד) דקדושין הוא. וכולהו עריות

תועפות ראם

(א) גדפס סי' ר"ד. (ב) וספק בידי כו' עיין סמ"ג לאוין קט"ו סל' יג מדקדקים טי' יג לפרש שאין בלבל מועיל כו' והוא מדברי הרא"ם כאן והידוש שלא זכר שם הרא"ם ע"ז. (ג) וי"ל. ז"ל ליש לומר וכו' גדפס. (ד) הן. א"ל הא כתיב טי' מלכיה וכל נשיאיה כז"ל :

(א) גדפס סי' ר"ז. (ב) ופתחה. ז"ל ופתחה וכו' גדפס. (ג) אמרינן. לישן הגדפס, "אחרי" והוא הנכון. ונראה מדברי רבינו דס"ל ג"כ כפי' משנתינו יבמות כ"פ א' דולא ישא את מוכת עין כ"ע אמרי לה דלף ר"א ור"ש לא נחלקו אלא בבגורת. ועיין רש"י שם ז' ד"ה כשרה לכהונה שכ' אפי' לכ"ז דמוכת עין בעלמא היא ומאן דשרי בעו"ע שרי בה והגדפס שם כ' ע"ד רש"י וי"ל לא ידעתי מאן הוא דולא ישא מו"ע דמתניתין משמע דלכ"ע מיתנייב ט"ל והיא קושית הרישב"א דחזי' שם לפרש"י ומש"ה מפרש לה כשנעלה שלא כדרכה ולד"ה אמרה אבל הרשב"א דחזי' שם מתרץ פרש"י ואמר דלתיא כהן כרייתא דגדה ח' ז' דפליגא אמתני' דמו"ע אסירא ועיי"ש בד' ס' ע"א מש"כ הרשב"א על דברי רב ור"י. ורלויתו להגרי"פ בספרו קשות מיושב יבמות שם שם ע"ד הרשב"א לתרץ קושיותו על רב ור"י אינהו דאמרי כמאן וי"ל שרי במתניתין לא קתייב דאם נשא יוליא אלא הכי איתא ולא ישא כו' ועל זה ספיר קאמר רב ור"י ומפרשו דמתני' דתנן לא ישא היינו לבתולה אבל אם נשא נשוי ולישנא דמתניתין סובלתו ספיר וכן דרך האמוראים לפרש עכ"ל ובאמת כ"כ הרשב"א בעצמו דחזי' נגדה שם והוא סותר למש"כ דחזי' יבמות. אולם ד' רש"י בלא"ה א"ש עפ"י הירושלמי יבמות פ"ו ה"ד שאמרו שם וזית דמחלפין לא ישא את מוכת עין ר"א ור"ש מכשירין ושון שלא ישא את הבוגרת עיי"ש פעם הדברים וספיר כ' רש"י ומאן דשרי במו"ע כו' ועיין ירושלמי בחובות פ"א ה"ג דזין נבעלה לכה"ג אם הוא כדרכה או שלא כדרכה והוא מחלוקת הרישב"א והרשב"א כנ"ל והי"ע ביבמות כ"פ ז' לא התעורר גזו. ועיין תוספי הרא"ם בשם"ח גדה ח' ז' ומש"כ שם אי נמי כו' מנזאר מדבריו כמש"כ הב"ח בהגהותיו תגינה י"ד ז' חוד"ה בתולה להגיה בפרש"י שכ' התוס' שם. ובהגהות פורת יוסף תגינה שם הגיה כז"ע ולא ראה ד' הב"ח וכן המי נפתח בקדם לעין אות י"ב לא העיר מדברי הב"ח עיי"ש. (ד) דקייחא. ז"ל קייחא וכו' גדפס ועיין סמ"ג לאוין קב"ה שכ' שם השעם כהרא"ם כאן משום דיקח הכתוב במקרא קדושין הוא וכ' זוויו העמודים באור ספר יראים הגדפס דהרא"ם והסמ"ג סבירא לכו דק"ל כשמואל דבחר אירוסין אוליגן וכ"ז שקידש קטנה ובגרה תחתיו נמי מותרת ואין דבריו מוכרחין כלל והרא"ם והסמ"ג לא מייירו אלא היכא דלא אישתינו גופה אלא האיכור בה מחמת שנשתנה גופו וכמבואר בדבריהם שנשתנה מהדיוס לכ"ז ועו"א יבגוס ונוה שאמרו דיקח דקרא קייחא דקדושין הוא ה"ס כמ"ס דברייתא יבמות ס"א א' דכתיב יקח אשה אבל בעלמא קייחא דשואין בעיקר עיין שם כ"פ א' כן נראה לי סי' דבריהם. ודע דיש מקום עיין בדברי רבינו שכ' שאינה בתולה לכ"ז הוא באיסור עשה מדכתיב כי אם בתולה מעמיו יקח אשה ואמאי לא הביא מהמקום והוא אשה בתוליה יקח. עוד ראיתי בדברי רבינו שימי כפי' זה שאינה בתולה לכ"ג ממה שכ' כפי' מ"ז דשם סיים וכ' אחר הסוק הא דור ראשון ושני לא יבא ולא הבא מכלל עשה עשה ואלו כאן לא כ' אחר הפסוק כ"ל בתולה מעמיו יקח אשה. הא שאינה בתולה לא יקח ולא הבא מכלל עשה עשה והוא הרמז"ס ספ"א מהל' אישות באמת הבוה איתן וכ' על ששתן מכלל שנאמר כו' אהא למד כו' ולא הבא מכלל עשה ה"ה כעשה וא"כ ד' רבינו צריכין באור ונראה מזה כמש"כ בס' מלכותי י"ו סי' י"ח דהעשה דבתולה לכה"ג הוי עשה גמורה שמוזה עליו ליקח בתולה כשיראה ליקח אשה ולא דמי למגרי ואדומי דלא כו'

ספר עמוד עריות יראים

חמורות (ה) ומיתת ב"ד כרת ל"ת ועשה בכלהו חשיכה העראה כביאה כדתנן בהבא על יבמתו [ג' ב'] אהר המערה ואהר הגומר בפסול (ו) ולא הילק בין ביאה לביאה. והעראה היכא כתיב אמר עולא [ש' ל"ד ב'] אמר קרא ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגילה את ערותה את מקורה הערה מכאן להעראה מן התורה, ושאר עריות למדות מנדה דאמר ר' יונה ואיתומא רב הונא כריה דרב יהושע [ש' ב'] כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה הוקשו כל העריות לנדה מה נדה בהעראה אף כולן בהעראה. חייבי לאוין מנין אמר רב אשי [ש' י"ג ב'] א"ב לכתב (ז) קרא בש"ז בשפחה הרופה, מדגלי רחמנא ש"ז בשפחה הרופה שהיא בלאו הא שאר חייבי לאוין בהעראה. חייבי לאוין דכהונא (ח) מנין אתיא קיחה קיחה. חייבי עשה מנלן אתיא ביאה ביאה. והעראה הוא הכנסת עמרה. ואע"ג דשמואל אמר [ש' ב'] העראה זו נשיקה פי' נשיקת אבר הלכה כר' יוחנן דהא אפילו לגבי דרב הלכתא (ט) כותבי באיסורי לגבי שמואל [בבבב מ"ט ב'] קיימא הלכה כר' יוחנן כביאה (י) פ"א [י' ב'] כל שכן לגבי שמואל :

סימן מ"ה (א)

נבעלה באונס לכהן הדיוט תחתיו. צוה הב"ה בפ' נשוא (ב") שאשת כהן שנבעלה באונס שאסורה לו דכתיב והיא לא נתפשה פי' נאנסה או אסורה לישראל. ותניא בכתובות פ' נערה שנתפתתה [ג' ב'] והיא לא נתפשה אסורה היא נתפשה מותרת היא יש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה ואיוו זו אשת כהן, דוהיא הוי מעוש וכשם שאסורה לבעלה כך אסורה לכהן הדיוט אחר אם ימות זה וקרינן ביה נבעלה לסי שזר אצלה ואע"ג דמקשינן ביבמות באלמנה לב"ג [ס"ט ב'] [ואימא] נבעלה לסי שזר אצלה ומחזיר (ג") גרושתו ומתריצין לאיש זר אמר רחמנא מי שזר אצלה (ד") לאפוקי האי דלאו זר הוא מעיקרא וזה (ה) הבעל אינו זר אצלה מעיקרא שקודם שנשאת לכהן זה היתה מותרת לסי שנבעלה לו עתה. הא לא קשיא דמ"ט כיון שיכול (ו") זר אצלה מעיקרא כגון שקדשה אביה כשהיא פחותה מבת שלש זר אצלה קרינן ביה, מה שאין כן במחזיר גרושתו שאינו יכול להיות זר מעיקרא מטעם איסור זה (ז) ותדע דזר אצלה מעיקרא פירושו כאשר אמרתי שהרי מצינו פצוע דכא פוסל כדתנן בהערל [ע' ב']

תועפות ראם

הוי כ"א לאו הבא מכלל עשה ותו לא מידי דכשפשא מזרית או אדומית שלישית אינו מקיים מ"ע דזר שלישי יבא להם נקטל ה' עיי"ש שהכריח הדבר מדח"ל וכל נבאר בזה ד' ה"כ שאלמרו ויקרא כ"א י"ד כי אם בתולה מלמד שהוא מזוה על התולה ע"כ והכוונה הוא להכי כפל הכתוב שנית כי אם בתולה מעמיו יקח אשה חף שאמר מקודם והוא אשה בתוליה יקח לאשמעין שהוא מזוה על התולה צמנות עשה ממש ולא לאו הבא מכלל עשה כמגרי ודומי דזר שלישי. וספיר נקט רבינו רוחו פסוק כי אם בתולה מעמיו יקח אשה כדברי ה"כ דמיוי' ולפיין שהוא מ"ע גמורה וגם שיהא כהן ממה ש"כ במגרי ודומי ולא זכר כאן לאו הבא מכלל עשה כי הוא עשה ממש ודוק. (ה) חמורות וקלות מיתת ב"ד כ"ו כ"ל וכו"ה בנדפס. ומיתת ב"ד כ"ו הוא פירושא דחמורות וקלות וכמ"ס בשבועות י"ב ז' ואלו הן קלות עשה וז"ל ואלו הן חמורות כריתות ומיתות ב"ד. (ו) בפקול ל"ל פסלה ובנדפס איתא פסל וחסר שם עיקר המשנה אחד המערה ואחד הגומר. ובסמ"ג ליתא כלל חיתת פסלה. (ז) לכתב ט"ס וז"ל לשחוק קרא מש"ז בשפחה כו' וכ"ה בנדפס. (ח") דכהונה כ"ל. (י) דהלכתא כ"ל. (י"א) דבינה כ"ל.

(א) בנדפס סו' ר"א. (ב*) טא כ"ל. (ג*) ומחזיר. הוא"ז יתירה וס"ס. (ד*) אללה מעיקרא לאפוקי כו' כ"ל. (ה) וזה כו' בנדפס חסר עד מעיקרא בטעות כי דילגו מן מעיקרא הא' להב'. (ו*) שיכול להיות זר כו' כ"ל. (ז) מטעם איסור זה. חיצות אללו חסרות בנדפס אבל הם עיקר גדול דהנה ב"ס וזכר החיים להרב הגאון מהר"ח כהן ר"פ דרוש ז' בהג"ה כ' להקשות דלכאורה הרי בפשיטות משכחת לה במחזיר גרושתו זר אללה מעיקרא כגון שקדשה פחותה מבת ג"ס וגירשה ע"י אביה בקטנותה כמבואר בזה"ע"ו סי' קמ"א וא"כ קדשה אביה לאחר פחותה מבת ג"ס ומת וא"כ הוה זר מעיקרא ויתא ליה דעד כאן ל"א משום דהיא קטנה פחותה מבת ג"ס מקרי אינה ראיה רק לגבי אחר אבל לא לגבי בעל שכבר קידשה ודוגמא לדבר בקדושין ד"ט בעל עושה בעולה שלא כדרכה עיי"ש ושם בפנים הספר הקשה לרבינו דהא גם במחזיר גרושתו יכול להיות זר אללה מעיקרא והיינו לפרט אבי קדושין כ"א ח' דקדושין שא"מ לביאה הוי קדושין וא"כ מנינו גבי מ"ז זר מעיקרא כגון שקדשה אחת מבת חמית ולא פי' אינה מהן ואביהן קיבל הקדושין גסה קטנות מנאל דעד הקדושין ה' זר מעיקרא משום קטנותה ומשקידה ומתן גם לשהיה אליבא דלבוני דס"ל דהוי קדושין ושחיהן לריכות נט' אסורין עליו ג"כ מספק אחות גרושתו ואח"ז נישאה אחת מהן והטעיה ממה ואחר מות בעלה אסורה לזה שקדשה קדושין ה"ל מממת איסור מחזיר גרושתו משינסת אבל לא משום אחות גרושתו דהרי כבר מתה אחותה ואילו עבר זה וכאשה פסלה מן החרומה שהרי זר הוא אללה מעיקרא עכ"ל אבל לפי מ"כ כאן בלשון רבינו הרא"ם במ"ג שאינו יכול להיות זר מעיקרא מטעם איסור זה ור"ל דבעינן שיכול להיות זר אללה מעיקרא מטעם איסור זה של עשוי דהיינו מחזיר גרושתו אין התחלה כלל לקדושתו דזה לא משכחת לה דבאופן של"יר קודם ששאת לאחר אינה אסורה לו אלא מספק אחות גרושתו. והוא ברור. אולם הא"מ לא"ה"ס כו' ו' סע"י ח' סק"ג הקשה לדעת הרא"ם כאן דמשינסת ה"ס יבמות ט"ו ז' בנני לרות לב"ס שאמר שס' ר' יהושע לרות מתירא אני כו' בני לרות אני משיד לכם עיי"ש מבואר דיבמה לשוק

ואם לא ידעה משנעשה פצוע דבא וכ"ש הרי אלו יאכלו פי' בתרומה הא ידעה לא יאכלו (ח) ותנן נמי בפ' רביעי (ט) אחין (יג' ג') שנים שקדשו ב' נשים ובשעת כניסתן לחופה החליף של זה לזה הרי אלו חייבין עריות משום אשת איש, ואם היו אחיות אף משום אחות אשה, ואם היו אחין אף משום אשת אח, ואם היו נדות אף משום נדה ואם היו בהנות נפסלו מן הבהונה. מיהו אינה ראויה סכאן שיש לו (י) פסול זה לא מטעם זר אצלה אלא מטעם כיון שנבעלה לחיוב מיתה וזונה נעשית זונה והיא פסול דארבעה אחין מפרשים [יגמס ג' א'] פסול מן התורה (יא) וזונה יש לומר שפסולה מן התרומה כדאמרינן בהחולץ [מ"ז ג'] מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת האי נמי כיון דנבעלה עשאה זונה פי' כיון דבעלה חיוב מיתה ב"ד נתחללה לכל דבר שאלמנה מתחללת בכיאת כ"ג. אבל מפצוע דבא וזונה שפכה דהנהו פסלו להו מטעם זר אצלה אע"פ שקודם פציעתן לאו זר אצלה הוא אחר שיכול להיות זר אצלה מעיקרא זר אצלה קרינן ביה. וכי איצטריך קרא דנתפשה אמורה באשת כהן לעבור עליה בעשה ול"ת הוא מוזר אצלה נפקא, ועוד כיון דבעלה עשאה זונה. ותולדתה. אשת כהן (יב) שנתייחדה אצל נכרי אפילו פעם אחת אמורה לו דאמרינן בע"פ [כ"ג א'] [יג] ובכתובות [ג' ג'] האשה שנחבשה ביד נכרים על ידי ממון מותרת לבעלה משום דמתירא מפני הפסד ממנו הא לאו הכי אמורה לבעלה. ומסקינן תדע דקתני סיפא על ידי נפשות אמורה לבעלה. ומוכחא (יד) מינה בתחילת אין מעמידין דלא שני לן בין לכתחילה בין דיעבד כי היכי דתנן לא תתיחד אשה עמה לכתחילה אם נתייחדה אמורה לבעלה דחשבינן לה כבעולה באונס. וכן כתב (טו) רב יאודאי גאון ו"ל בהלכות מיאון, ראוה מדברת פירש זעירי [כתובות י"ג א'] (טז) מה מיבכו של איש זה איש פלוני וכהן הוא ר"ג ור"א אומרים נאמנת להשיאה לכהונה, ודוקא נסתרה עם ישראל אבל נסתרה עם הנכרי הוי לה כשבויה ופסולה לכהונה כדאמרינן בכתובות פי' (יז) [ט"ז] נסתרה היינו שבויה שאמרו לו רוב נכרים פרוצים בעריות, למדנו שלא התירו מדברת ונסתרה (יח) באשת ישראל אע"ג דחשבינן ליה (יט) עוברת על דת בטושה פ' ארוסה ושומרת

תועפות ראם

לא נתחללה ומשום ללא זר אלנה מעיקרו והרי לשיטת הרא"ם יבמה לשוק נמי יכולה להיות זר אלנה מעיקרו מטעם איסור זה בשקטנה לזניה פחותה מנת שלש ונעשית יבמה לשוק בעודה קטנה פחותה מנת ג' לזו הו"ל זר מעיקרו ותי' שם דכמהלוקת קטיה דלפי תנא דברייתא יבמות ס"ח א' ללא תשיב פצוע דבא כהדי פסולין ס"ל דפ"ד נמי לא הוי זר מעיקרו ולא' סוגיא דיבמות ד' ס"ז נמי ס"ל הכין ומש"ה יבמה לשוק לא תשיב זר אלנה אצל דברי רביט לך מתחיתן דפ"ד נמי פוסל כדמשמע הא ידעה כמשעש פ"ד לא יאכלו ולא' מוכח דכל שהי' יכול להיות זר אלנה מעיקרא פסול וה"ה יבמה לשוק נמי פוסל. ומה שהקטנה עם עור הסבגי מלאוים עיין מש"כ בסו' ל"ט אות ה' וזות י'. (ח) ידעה לא יאכלו. הנה רש"י פי' שם דמש"ה לא יאכלו דשויה חללה בציאתן שהרי נבעלה לפסול לה וכן פי' שם דנ"ז א' ד"ה הואיל ומאכליה בלא ידעה כו' אצל כזר הקטן על פדש"י והריסב"ל מהא דק"ל קדושין ע"ז ב' אין חללה אלנה מאיסור הוונה בלמד ועיין ס' חזות קשות יבמות ד"ע א' של ע"ד הגרעק"ל שם דברים שאין בהם מתם ורואיתו מד' ס"א א' כהן שאירס את האלמנה ונחמנה להיות כה"ג כו' הוא על דרך ערבה פרח. ובתפלת ירושלים יבמות פ"ח אות ע"ב חו' דנפסולי קהל כגון ס"ד לא צעיקן זר אלנה מעיקרא עיי"ש ולא זכר שכן כ' הרשב"א והריסב"ל שם ומרומן בד' הני' ג"כ כמש"כ בס' כחות פסוקים שם. אצל הגרש"ש חו' קטוית הגרעק"ל באופן הא' מתרי טעמי כתי' רבינו הרא"ם כאן אלנה שלא זכר שם ברא"ם ע"ז. עוד חו' שם הגרש"ש דזה תלוי בפלוגתת ר"מ ור"י בכריתות סד' ור"מ לא צעיקן זר מעיקרא וכ"כ בשו"ת ע"א סי' ע"ח אות י"ג. (ט) רביעי ס"ט וז"ל ד'. לו. חסר הקו בלדו לר"ת וז"ל לומר ועיין בתוס' יבמות ס"פ ד' אחין ושם מ"ד ב' ד"ה ה"ג. ובנדפס חסר מן ותנן נמי עד ותולדתה ולכן כ' בשו"ת מלבושי יו"ט למה"ע סי' ס' אות י"ב וכן הר"ר מתיין סי' רי"א בספר יראים פסק להדיא כמ"ד דנאונס ל"מ זונה וכ"כ שם סי' ז' שיטה ב' בשיטת הר"ר אליעזר שהג"ב שז' דהר"ר אומר דכל באונס ל"מ זונה ואינה אמורה לבעלה הכהן אלנה משום לאו דהוסמאה כיון אל האמת כו' והוסף שם קימתא באות ב' לומר דהר"א ז"ל אומר דגם בנאנסה מפסולים ל"מ זונה עיי"ש וכן ראיתי להרב הגאון ריש"ן בס"פ זכר החיים אחר שהאריך שם בדברי היראים כ' דס"ל להיראים כל"כ דרבא יבמות ג"ז ב' דאשת כהן שנאנסה בעלה לוקה עליה משום שומאה ולא משום זונה כו' וכ"ז גרס להם שלא הי' לפנייה הכתי' שאנו עתה זו. (יא) התרומה כז"ל. (יב) כהן. בנדפס חסר חיבה זו ולכן דבריו שם לעו. (יג) לשון הגרש"ש כאן מתוקן יותר וז"ל שם דאמרי' בע"ז פ"ב הא דתקן האשה כו' וכז"ל כאן הא דתקן בכתובות [כ"ז ג'] האשה כו'. (יד) ומתחיתן מיני' דלא שני לן כו' כ"ה בנדפס. (טו) וכ"כ עו' עד וזבוי חסר בנדפס. ועיין תוס' ע"ז כ"ג א' ד"ה וחו' והרא"ם שם דלא ס"ל כהרא"ם ובהנה"א פ"ב לכתובות וכו' סי' כ"ט הביא דעת הרא"ם והחולקים עליו בקולר ועיין תה"ד סי' רמ"ב ועיין במהרי"ק שורש ק"ם הונח בב"ש אה"ע ס"ז סקל"ד של' די"ל ה"ג לא פליגי על כל הפוסקים דהתירו אם נתייחדה אלנה כל הפוסקים איירו ביודא א"א אז אין חושבין ביודא אצל פסויה שנתייחדה אמורה אצל מדברי רבינו כאן מבואר דאפילו בא"א אמורה אם נתייחדה אפילו פ"א והביא ד' בה"ג ע"ז וע"כ הוא חולק על כל הפוסקים. עוד כ' שם המהרי"ק לתקן דבה"ג איירי כשנתייחדה לשם זנות היינו דלדיברה דברי חסלות וזנות ונתייחדה או נאסרה ותי' זה נראה ג"כ בדברי רבינו כאן וכמו שציאר הב"ש שם דלא כח"מ ועיין פנ"י כתובות י"ג א' ובק"א שם ועיין אצני מלאוים שם סק"ז שהאריך בדברי מהרי"ק. (טז) זעירי נסתרה מה כו' כז"ל. (יז) פי"א כז"ל. (יח) ונסתרה אלנה באשת ישראל כז"ל: (יט) ליה. ג"ל

ספר עמוד עיריות יראים

יבם [כ"ה ו'ה] ומיבעיא לן התם עוברת על דת אי רשאי בעלה לקיימה אי לא וגשאר בתיקו (ב) קימלן כר"א דאמר בכתובות פ"א [ט' ו'ה] אין האשה נאמרת על בעלה שלא בקנינו וסתירה. ובסוטה נמי פ"א [ג' ו'] אמרינן אמר ר' חנינא לא לימא איניש לאיתתיה בזמן הזה אל תסתרי עם איש פלוני דלמא קימלן כר"י בר יהודה ואמר לה עילוייה איסורא דעלמא (בא) אלמא בסתירה לחוד (בב) מיתסרא. הלכך צריכים בהנים להזהר מנסתרות עם הנכרי שאפילו נסתרה פעם אחת אסורה לו. ובנוי (בג) דרבי ה' ימות. וישרים ילכו כס אוהבי ה' ויראו נקיים. ועוד הוזכרו רבותינו [ע"ז כ' ו'] שלא להסתכל (כד) בעריות ואסמכוה אקרא דונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר אדם ביום ויבא לידי טומאה בלילה ומצינו שצריך הכתוב (כה) כפרה על הרהור עריות במלחמת מדין דכתיב [נמדנזי ו'ה ו'] ונקרב את קרבן ה' וגו' לכפר על נפשתיכם (כו) לפני ה' [שנת ס"ד ו'] אמר להם משה חזרתם לקלוקלכם הראשון אמרו לו לא נפקד ממנו איש לעבירה א"כ כפרה זו למה א"ל אם מידי ע"ז (כז) יצאנו מידי הרהור לא יצאנו. וכל השומר עצמו מן העריות וכופה יצרו וזוכחו הב"ה מנחילו ויצרו הטוב (כח) שכן מצינו ביוסף הצדיק שזכה יצרו על אשת פוטיפרע ומכית אסורים יצא. ומספר עריות קלות וחמורות מ"ה וכל העובר עליה טרבה להביא חרון אף בעולם (כט) וסימן זכר לדבר [דניס כ"ט ו'] ומ"ה (ל) חרי האף הגדול הזה, מה בגימטריא הכי יהוי :

תועפות ראם

לה. (ב) וגשאר בתיקו. כ"כ הרא"ש בפ"ו דכתובות סו' סו' ט' בשם הראב"ד ולחא כמש"כ התוס' סוטה טס ד"ה ט"מ ועיין מ"מ וכו' פכ"ד מהל' איסות הט"ו וב"ש אה"ע סו' קט"ו ס"ק י"ט כ'. וכן בתש"נ קטן למהר"ם מר"ב סו' תס"ח כתב עוברת על דת הנעל אסור לקיימה עי"ש ראויותיו אבל אם אין חזו יודעין הדבר כי אם על פיה ושאלת תשובה כתב שם ח"ל מותר לקיימה כי הפה שאסר הוא הפה שהתיר ומיהו בכתובות לא משמע כן עכ"ל וראיתו בבלבו סו' קכ"ד דין כ"ז שהעתיק שם דברי מהר"ם וליחא שם הפך תמשה תיבות, ומיהו בכתובות לא משמע כן" וכוונת מהר"ם נראה לי דקאי על ראש דבריו שכל עוברת על דת הנעל אסור לקיימה כו' ע"ז כ' ומיהו בכתובות לא משמע כן וכמש"כ הרא"ש כלן קי"ל כר"א דאמר כתובות ט' א' אין האשה נאמרת על בעלה שלא בקנינו וסתירה. ועיין הריטב"א והרשב"א בח"י לגיטין פ"ט א' עמ"ש בגמרא מה להלן דבר ברור כו' ונחמי ליבנות כ"ד ב' ובהרא"ש יבמות שם. ומש"כ הרא"ש שם וקשה לר"ת דהא אמרינן במס' סוטה ד' ב' דאין האשה נאמרת על בעלה אלא ע"י קניו וסתירה כו' כוונתו כד' הרא"ש כלן שה"ר ג"כ מסוטה שם דבסתירה לחוד לא מיתסרה ועיין או"י ח"א סו' תרס"ו. (בא) דעלמא. פ"י לנעלם ובגדלס סו' קכ"ד כ' רבינו בזה"ל איסורא דעלם דקיי"ל בעל שמחל על קניויו לאחר סתירה אינו מחול עכ"ל ועיין סנהדרין פ"ח ע"א תוד"ה קניויו מחול שכ' היינו דוקא קודם שנמחקת המנילה אבל לאחר מכאן א"י למחול ובהגהות מהר"ם ח"ט שם והגרש"ש תמנה ע"ד התוס' דאף לאחר סתירה א"י למחול אבל כוונת דברי התוס' פשוט דאפילו למ"ד לאחר סתירה נמי מחול מ"מ היינו דוקא קודם שנמחקת המנילה אבל לאחר מכאן נכ"ע א"י למחול. ובדברי רבינו כלן חסר השיגך בדברי ר"ח וכל"ל כר"י בר"י ומיתסרת וליכא הילדלח מי סוטה למיבדקה וקאסר כו' וכ"כ שם רבינו אלא שחסר שם תיבות "בזמן הזה". (בב) לחוד לא מיתסרא כל"ל וכו' בסמ"ג עינין מ"ח. (בג) ובזו"י כו' לא קאי אדסמיך לוי כ"א על כל העמוד של עריות ובגדלס הוא ס"ס רנ"ג יען כי לפי סדור הגדלס שם הוא סוף עמוד הביאה. ורבינו נקט לשון הפסוק משלי י"ט ס"ז בזה דרכיו ימות וגם חז"ל דרשו זה המקרא לענין זה עיין גה"ט ב' דר"ל יליף מכלן דאסור לחדם שישמש משתו ביום אך ר' יוחנן שם יליף לה ממקרא דאיוב והיילה אמר הורה גבר וראיתי פה להעיר דלכאורה קשה אמאי לא מיייתי ר' יוחנן ראייה שאסור ממה שאמר הוא בעלמא במנילה י"ג א' עה"פ עברך היא באה ובבקר היא שבה אך באמת משם אין ראייה שהיא כמנהג פריסיס שזמנין דבדבר אחר נרכות ה' ב' ומשעם זה מנהג פריסיס שמשמטין מטותיהן בלבושיהן כתובות מ"ח א' כמו שפי' בס"ס קה"י. והנה אותו האניעות שמשמטין מטותיהן בלבושיהן אסורה לנו מן הדין וכו' אין ראי' לענין הדין תה"מ ביום עד דיליף ר' יוחנן ממוק"א. (כד) להסתכל. עיין בס' מנחת שמחל למס' נרכות בהלכה ברורה ד' נ"ח ב' ובה"ש סו' ח"א בהשמות. ומש"כ הרא"ש כלן ואסמכוה אקרא כו' הנה התוס' ע"ז כ' ב' ד"ה שלח. כי דדרשה נמורה היא ולא אסמכתא כדמוכח בכתובות מ"א א'. ואפשר דהך מילתא שלח יתברר כו' ויבא לידי טומאה כו' הוא משעם סומכין דסמוך לונשמרת מכל דבר רע כתיב כי יהוי כך איש אשר לא יהי סהור מקרה לילה ויך לאסמכוה שכ' רבינו נמשך על סיום דבריו שלח יתברר כו' ויבא לידי טומאה כו'. (כד) שזריך הכתוב. בגדלס שזריך הקב"ה. (כז) נסותויו כל"ל ומדברי רבינו נראה שפרשם מה שאמר משה שמת חזקתם לקלוקלכם הראשון כפרש"י של מעשה שמים לזנות כו' ודלח במהר"ם ח"א שם. ולי נראה דס"ס בגמרא שם הפך תיבות ויקלף משה על פקודי החיל ותו לא מידי. (כז) ע"ז. ע"ז. ס"ס וכו' עבירה. (כח) בגדלס כלן כתוב שגאמר מלא אשה מלא טוב ויוסף שפספס ביצרו וזה למנוכה. ותו לא מידי וחוסר המסדר הר"ר בנימין מכלן וע"ס שהוא דברים הסותרים להעתיקו דו"ק ותשכח. (כט) עיין גילתו סנהדרין כל זמן שהרשעים בעולם חרון אף בעולם ורבי יוסף שאמר בגמרא שם מאן רשעים נגזי פ"י גס נגזי הם בכלל רשעים המביאים חרון אף בעולם וכמ"ש במס' שמואל פ"ב ועיין שאלת יעב"ץ סו' ע"ט שרב יוסף מרמז למ"ש בכתובות כ"ז א' א"ר כגון נשי דנגזי עי"ש. ודברי היעירות דבס' ח"כ דרוס ה' דף ק"ל ב' הוא על דרך הדרוש ולא לפי הפשט כלל. ועיין בזה"ל יו"ד סו' טע"ה ס"ה. (ל) ומה. ס"ס וכו' מה :

